

Nr 80.

Ankom till riksdagens kansli den 24 mars 1938 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för värnpliktige E. F. Björkstrand m. fl. från viss betalningsskyldighet.

(1:a avd.)

1:o) I proposition nr 156 har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen medgiva (punkt 1), att värnpliktige E. F. Björkstrand må befrias från den honom jämlikt regementskrigsrättens vid Livregementets grenadjärer utslag den 29 januari 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 187 kronor.

Vid Västmanlands flygflottilj tjänstgörande värnpliktige nr 138 47/1936 Enar Folke Björkstrand framförde den 13 januari 1937 i tjänsteärende en kronan tillhörig paketautomobil å allmänna landsvägen från Hässlö gård mot flottiljens förlägningsplats. Vid inbromsning för möte kom automobilen, som framförts med en hastighet av omkring 30—40 km/tim., till följd av slirigt väglag i sådan sladdning, att den lämnade vägbanan och vid dikeskörningen tillfogades vissa skador.

Med anledning härav ställdes Björkstrand av vederbörande åklagare under åtal vid regementskrigsrätten vid Livregementets grenadjärer, som genom utslag den 29 januari 1937, enär i målet måste anses ådagalagt, att Björkstrand vid ifrågavarande tillfälle ej iakttagit nödig varsamhet och han därigenom vållat, att automobilen kommit ned i landsvägsdiket och skadats, prövade lagligt döma Björkstrand jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten att för vårdslöshet i fullgörande av tjänsteplikt undergå disciplinstraff av vaktarrest i fyra dagar. Därjämte förpliktade krigsrätten Björkstrand att till kronan utgiva ersättning för skadorna å automobilen med i sådant hänseende fordrade 187 kronor. Regementskrigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Av handlingarna inhämtas, att till gäldande av Björkstrand ådömt ersättningsbelopp medelst kvittning tagits i anspråk viss del av denne såsom värnpliktig tillkommande penningbidrag.

Uti en av flygförvaltningen, jämte såväl eget yttrande som yttrande av chefen för Västmanlands flygflottilj, den 12 mars 1937 överlämnad skrift har nu Björkstrand anhållit att bliva befriad från den honom på grund av krigsrättens utslag åliggande ersättningskyldigheten. Till stöd för ansökningen

har Björkstrand åberopat underhållsskyldighet gentemot föräldrar, av vilka fadern på grund av olycksfall i arbete sedan flera år tillbaka vore invalid.

Chefen för Västmanlands flygflottilj har med förmälan, att synnerligen ömmande ekonomiska förhållanden syntes föreligga, tillstyrkt framställningen.

Flygförvaltningen har i berörda yttrande, under hänvisning, bland annat, till med det förevarande likartade fall hemställt, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva, att kronans förenämnda fordran hos Björkstrand finge efterskänkas och till följd därav den del av beloppet, som kunde hava innehållits av Björkstrand såsom värnpliktig tillkommande penningbidrag, till honom utbetalas ävensom att ifrågavarande fordringsbelopp, 187 kronor, finge ur flygvapnets räkenskaper avskrivras.

Slutligen har *statskontoret* i utlåtande den 18 mars 1937 framhållit, att vad i ärendet anförts syntes utgöra tillräckliga skäl för efterskänkande av statsverkets ifrågavarande fordran hos Björkstrand, varför ämbetsverket tillstyrkt, att riksdagens medgivande utverkades till efterskänkandet och till därav betingade avskrivningsåtgärder.

Departementschefen har för egen del uttalat, att han i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna ansett det skäligt och billigt, att kronan avstår från sin ifrågavarande fordran hos Björkstrand, och att till följd härav till Björkstrand bör utbetalas, vad som av hans penningbidrag som värnpliktig innehållits för skuldens täckande.

Utskottet.

I anslutning till vad departementschefen anført får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må medgiva, att värnpliktige E. F. Björkstrand må befrias från den honom jämlikt regementskrigsrättens vid Livregementets grenadjärer utslag den 29 januari 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 187 kronor.

2:o) I förenämnda proposition nr 156 har Kungl. Maj:t under punkt 2:o) föreslagit riksdagen medgiva, att korpralen K. G. Treutiger må befrias från den honom jämlikt regementskrigsrättens vid förutvarande fälttelegrafkåren utslag den 12 mars 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 556 kronor 15 öre.

Den 16 februari 1937 framförde korpralen vid dåvarande fälttelegrafkåren nr 4/3 Karl Gustaf Treutiger i tjänsteärende en kronan tillhörig personautomobil från Marieberg till kårens förläggning vid Frösunda. I en vägkurva inom kårens förläggningsområde slirade automobilen av vägbanan och kolliderade med ett stenröse, därvid automobilen tillfogades vissa skador.

Med anledning härav ställdes Treutiger av vederbörande åklagare under åtal vid regementskrigsrätten vid fälttelegrafkåren, och genom utslag den 12 mars 1937 prövade regementskrigsrätten, som fann upplyst, att Treutiger vid ifrågavarande tillfälle framfört personbilen ovarsamt och därigenom

vållat, att densamma kommit av vägen och stött emot stenröset, rättvist döma Treutiger jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten för vårdslöshet i fullgörande av tjänsteplikt att hållas i vaktarrest fyra dagar ävensom förpliktade Treutiger att till kronan i skadestånd utgiva 556 kronor 15 öre. Regementskrigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Uti skrivelse den 17 april 1937 har *chefen för fälttelegrafkåren* — under framhållande att Treutiger vid ifrågakvarande tillfälle icke gjort sig skyldig till grov vårdslöshet samt att kostnaderna för automobilens reparation kunde bestridas från kårens anslag — hemställt, att Treutiger måtte bliva befriad från utgivandet av det honom ådömda skadeståndsbeloppet.

Chefen för dåvarande östra arméfördelningen har i yttrande över framställningen den 19 april 1937 tillstyrkt bifall till densamma.

I utlåtande den 7 maj 1937 hava *arméförvaltningens intendents- och civila departement* anfört, bland annat, följande:

Med hänsyn till föreliggande omständigheter anse sig arméförvaltningens intendents- och civila departement, vilka gemensamt handlagt detta ärende, böra tillstyrka, att framställning göres till riksdagen om befrielse för Treutiger att erlægga det utdömda beloppet. Departementen finna dock, med beaktande av vad 1935 års riksdag i sin skrivelse, nr 156, uttalat i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse från viss betalnings-skyldighet, skäligen att såsom villkor för dylik befrielse uppställas, att Treutiger senast den 1 juli 1938 erlägger visst belopp, förslagsvis 100 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 20 maj 1937 ansett sig med hänsyn till vad som av vederbörande myndigheter anförts till stöd för den gjorda framställningen kunna tillstyrka, att Treutiger erhöles befrielse från den honom ådömda skadeståndsskyldigheten. Med hänsyn till föreliggande omständigheter och den relativt ringa avlöning, Treutiger ägde uppbara, ifrågasatte statskontoret huruvida icke betalningsskyldigheten borde därvid helt eftergivas.

Departementschefen har för egen del anfört, att han med hänsyn till omständigheterna i ärendet funnit det skäligen, att kronan helt avstår från sin fordran hos Treutiger på grund av omförmälda domstolsutslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att korpralen K. G. Treutiger må befrias från den honom jämlikt regementskrigsrättens vid förutvarande fälttelegrafkåren utslag den 12 mars 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 556 kronor 15 öre.

3:o) Under punkt 3:o) i förenämnda proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att värnpliktige vicekorpralen J. P. G. N. Dyrssen må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 4 februari 1936 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 358 kronor 3 öre.

Vid Norrlands trängkår tjänstgörande värnpliktige vice korpralen nr 1720 45/1932 Johan Peder Gerhard Nils Dyrssen framförde den 11 september 1935 i tjänsteärende en kronan tillhörig personautomobil å landsvägen mellan Sundsvall och Sollefteå. Under färden förlorade Dyrssen i en kurva herraväldet över automobilen, vilken till följd därav lämnade vägbanan och vält över ända, därvid bilen tillfogades vissa skador.

I anledning härav ställdes Dyrssen av vederbörande åklagare under åtal vid Norrlands trängkårs krigsrätt under yrkande, att Dyrssen måtte fällas till ansvar för det han genom vårdslöshet vållat dikeskörningen samt förpliktas ersätta kronan den beräknade kostnaden för automobilens iständsättande, 360 kronor.

I målet har Dyrssen gjort gällande, att automobilens fotbroms- och gaspedaler varit placerade alltför nära varandra, varför Dyrssen, som icke varit van framföra ifrågavarande automobiltyp och vid tillfället varit iklädd grova marschskodon, vid försöken till inbromsning i kurvan kommit att nedtrycka jämväl gaspedalen.

Krigsrätten meddelade utslag den 20 september 1935, därvid krigsrätten, enär ifrågavarande händelse ansåges hava inträffat till följd av att Dyrssen i kurvan hållit högre hastighet än förhållandena medgivit samt Dyrssen förty vore förvunnen till vårdslöshet i tjänsten, prövade rättvist att, jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten, döma Dyrssen att undergå disciplinstraff av vaktarrest i två dagar. Härjämte förpliktade krigsrätten Dyrssen, bland annat, att såsom ersättning för skadorna å automobilen till kronan utgiva 360 kronor med rätt för Dyrssen att, därest automobilens iständsättande i verkligheten komme att understiga det sålunda beräknade beloppet, mot kronan göra gällande anspråk på gottgörelse för vad Dyrssen erlagt utöver den verkliga kostnaden.

Genom utslag den 4 februari 1936 fann krigshovrätten, varest Dyrssen anfört besvär över krigsrättens utslag med yrkande tillika om målets återförvisning för vittnesförhørs anställande, ej skäl vare sig att bifalla sistnämnda yrkande eller att göra ändring i överklagade utslaget. Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken ägde Dyrssen ej fullfölja talan mot krigshovrättens utslag.

Sedermåra har Dyrssen i underdånighet sökt tillstånd till talans fullföljande och i samband därmed ingivit underdåniga besvär. Ansökningen blev emellertid lämnad utan bifall och besvären till följd därav icke upptagna till prövning.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 15 oktober 1937, har Dyrssen anhållit att bliva befriad från utgivande av det honom jämlikt krigshovrättens utslag ådömda skadeståndet. Till stöd för ansökningen har Dyrssen framhållit, att han saknade egen inkomst och att han nödgats sätta sig i skuld för bedrivande av nyligen avslutade studier vid lantbruksinstitut.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att kostnaderna för reparation av skadorna å automobilen uppgått till 358 kronor 3 öre.

Arméförvaltningens tyg- och civila departement hava i gemensamt utlåtande den 9 november 1937 anfört, bland annat, följande.

Att döma av det Dyrssen ådömda straffet synes den av Dyrssen visade vårdslösheten icke kunna anses hava varit av grov beskaffenhet. Därest kronan hållit den av Dyrssen förda automobilen vagnskadeförsäkrad, skulle den kronan förorsakade skadan hava ersatts av försäkringsgivaren utan rätt för denne att regressvis hålla sig till Dyrssen, som alltså för sådan händelse skulle hava undgått att ersätta nu ifrågavarande skador.

Nu angivna förhållande synes departementen innefatta ett i och för sig vägande billighetsskäl till förmån för att Dyrssen befrias från sin ersättningskyldighet till kronan. För ett dylikt efterskänkande synes emellertid erfordras riksdagens samtycke.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställde departementen, att Kungl. Maj:t måtte avlåta proposition till riksdagen angående efterskänkande av kronans ifrågavarande fordran, 358 kronor 3 öre.

Statskontoret har i utlåtande den 16 december 1937 funnit vad i ärendet anförs utgöra tillräckliga skäl för efterskänkande av statsverkets ifrågavarande fordran hos Dyrssen. Ämbetsverket tillstyrkte förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att kronans fordran finge efterskännas.

Departementschefen har med hänsyn till omständigheterna i ärendet funnit det skäligt, att kronan avstår från sin fordran hos Dyrssen på grund av omförmälda domstolsutslag.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att värnpliktige vicekorpralen J. P. G. N. Dyrssen må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 4 februari 1936 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 358 kronor 3 öre.

4:o) Under punkt 4:o) i förenämnda proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att värnpliktige G. E. Velin må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 23 mars 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 864 kronor 12 öre.

Den 1 september 1936 framförde vid Gotlands artillerikår tjänstgörande värnpliktige nr 246 15/1935 Gösta Elis Velin i tjänsteärende en kronan tillhörig lastautomobil å allmänna landsvägen genom Boge socken. Därvid kom bilen vid passerandet av en kurva i svängning med påföljd att den lämnade vägen och välte omkull i landsvägsdiket, varvid skador tillfogades såväl bilen som å densamma lastad materiel.

Sedan saken hänskjutits till artillerikårens krigsrätt för undersökning rörande skadans uppkomst, yrkades av vederbörande åklagare, som förmenade, att Velin genom att hava vid tillfället ökat farten måste anses hava varit vållande till de uppkomna skadorna, åläggande för denne att till kronan utgiva ersättning för desamma med 864 kronor 12 öre.

Genom utslag den 9 oktober 1936 fann krigsrätten, enär omständigheterna

i målet gäve anledning antaga, att Velin icke varit vållande till den olycks- händelse, varigenom ifrågavarande skador uppkommit, åklagarens skadestånds- yrkande icke kunna bifallas.

Krigshovrätten, där arméförvaltningens ombudsman enligt uppdrag av ämbetsverkets intendentsdepartement anfört besvär över krigsrättens utslag, yttrade i utslag den 23 mars 1937, att i målet finge anses ådagalagt, att Velin vid ifrågavarande tillfälle underlätit att iakttaga den omsorg och var- samhet, som till förekommande av olycksfall betingats av omständigheterna, samt härigenom vållat att automobilen och därpå forslad, kronan tillhörig materiel skadats. Då Velin på grund härav ådragit sig skyldighet att ersätta kronan ifrågavarande skador, prövade krigshovrätten, med ändring av över- klagade utslaget, lagligt förplikta Velin att såsom ersättning för samma skador till kronan utgiva i sådant hänseende fordrade beloppet 864 kronor 12 öre. Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken ägde Velin ej fullfölja talan mot krigs- hovrättens utslag.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 23 april 1937, har Velin anhållit att av nåd bliva befriad från utgivande av den honom jämlikt krigshovrättens utslag ådömda skadeersättningen.

I utlåtande i ärendet den 14 juli 1937 hava *arméförvaltningens intendentur-* och *civila departement* anfört, att det av handlingarna i målet syntes framgå, att Velin icke ådagalagt grov vårdslöshet vid framförandet av automobilen. Därest automobilen varit försäkrad, skulle kostnaderna för reparation av densamma med all sannolikhet hava gäldats av vederbörande försäkrings- givare. Med hänsyn härtill och då Velin såsom värnpliktig blivit kommen- derad att utföra ifrågavarande körning, för vilken han icke åtnjutit särskild ersättning, ehuru han därvid nödgats ikläda sig viss risk, ansåge sig departe- menten böra tillstyrka framställning till riksdagen om befrielse för Velin från erläggande av det utdömda beloppet.

Slutligen har *statskontoret* i utlåtande den 16 december 1937 under erinran om Kungl. Maj:ts beslut den 21 maj 1937 i anledning av riksdagens skri- velse nr 247/1937 i fråga om befrielse för furiren K. Å. Andersson från viss betalningsskyldighet, vilket ärende syntes statskontoret i väsentliga delar likartat med det nu förevarande, tillstyrkt, att Kungl. Maj:t måtte i proposi- tion till riksdagen föreslå, att kronans fordran hos Velin måtte efterskänkas.

Departementschefen har funnit sig böra i anslutning till vad myndigheterna anfört tillstyrka, att Velin befrias från honom enligt krigshovrättens före- nämnda utslag den 23 mars 1937 åliggande ersättningsskyldighet till kronan.

Utskottet.

I anslutning till vad departementetschefen anfört får utskottet med till- styrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må medgiva, att värnpliktige G. E. Velin må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 23 mars 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skade- stånd med 864 kronor 12 öre.

5:o) I förenämnda proposition har Kungl. Maj:t under punkt 5:o) föreslagit riksdagen medgiva, att vicekorpralen B. L. A. Nordström må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 21 december 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 181 kronor 40 öre.

Vice korpralen vid signalregementet nr 9/4 Bengt Lars Anders Nordström tjänstgjorde under den hösten 1937 i trakten av Västervik anordnade arméfälttjänstövningen såsom befälhavare för en halv stationsbilgrupp, bestående av en kronan tillhörig lastautomobil jämte förare. Vid ett tillfälle, då föraren lämnat lastautomobilens parkerad omedelbart bakom ett annat av de i övningarna deltagande fordonen, hade Nordström, som icke varit körkunnig, från vänster sida — den högra dörren hade varit låst — stigit in i den vänsterstyrda automobilens förarhytt. Han råkade därvid av misstag trampa ned motorns startpedal, som var placerad i förarhyttens golv omedelbart innandör för vänstra dörren, med påföljd att automobilens sattes i rörelse framåt och törnade emot det framförstående fordonet, därvid lastautomobilens kylare skadades.

Sedan frågan om ersättning för de å lastautomobilens uppkomna skadorna gjorts till föremål för handläggning vid signalregementets krigsrätt, yrkade vederbörande åklagare, att Nordström, som vid ifrågavarande tillfälle måste anses hava gjort sig skyldig till oaktsamhet, måtte förpliktas ersätta kronan kostnaderna för lastautomobilens iståndsättande med 181 kronor 40 öre.

Genom utslag den 27 september 1937 fann krigsrätten med avseende å vad i målet blivit upplyst rörande de förhållanden, under vilka den ifrågavarande händelsen ägt rum, Nordström icke vara vållande till den å lastautomobilens uppkomna skadan och blev förty den i målet mot Nordström förda ersättningstalan av krigsrätten ogillad.

Genom utslag den 21 december 1937 fann emellertid krigshovrätten, varest vederbörande åklagare anfört besvär över krigsrättens utslag, av handlingarna framgå, att Nordström vid ifrågavarande tillfälle förfarit oaktsamt och att han vid sådant förhållande måste anses hava ådragit sig skyldighet att ersätta kronan kostnaderna för ifrågavarande skada. Krigshovrätten prövade förty, med ändring av krigsrättens utslag, lagligt förplikta Nordström att till kronan utgiva ersättning med det fordrade och utan anmärkning lämnade beloppet, 181 kronor 40 öre. Jämlikt 30 kap. 6 § 2 mom. rättegångsbalken ägde Nordström ej fullfölja talan mot krigshovrättens utslag.

Uti en av arméförvaltningens civila departement, jämte såväl eget yttrande som yttrande av chefen för signalregementet, den 25 januari 1938 överlämnad skrift har Nordström anhållit att bliva befriad från utgivande av det honom jämlikt krigshovrättens utslag ådömda skadeståndsbeloppet.

Chefen för signalregementet har i förenämnda yttrande tillstyrkt bifall till ansökningen.

Arméförvaltningens civila departement har anfört, att departementet med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter ansåge billighetsskäl tala

för att Nordström befriades från ifrågavarande ersättningsskyldighet till kronan.

Statskontoret har i utlåtande den 2 februari 1938 framhållit, att jämlikt krigshovrättens utslag uppsåt eller grov vårdslöshet icke legat Nordström till last vid ifrågavarande tillfälle. Därest lastautomobilens varit skadeförsäkrad, skulle försäkringsgivaren fått i sista hand svara för de genom olyckshändelsen uppkomna kostnaderna. Med hänsyn därtill och till i övrigt förekomna omständigheter tillstyrkte statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå, att kronans fordran hos Nordström finge efterskänkas.

Departementschefen har funnit sig i anslutning till vad myndigheterna anfört böra tillstyrka, att Nordström befrias från honom enligt krigshovrättens förenämnda utslag åliggande ersättningsskyldighet till kronan.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må medgiva, att vicekorpralen B. L. A. Nordström må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 21 december 1937 åliggande skyldighet att till kronan utgiva 181 kronor 40 öre.

6:o) I förenämnda proposition har Kungl. Maj:t under punkt 6:o) slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att furiren T. E. Svalefelt må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 25 januari 1938 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 600 kronor.

Den 29 augusti 1936 framförde dåvarande volontären vid Karlsborgs artilleriregemente, numera furiren i Karlsborgs luftvärnsregemente nr 30/4 Thord Edvin Svalefelt i tjänsteärende en kronan tillhörig lastautomobil å allmänna vägen Norehoff—Nässja inom Örberga socken. Då Svalefelt därvid i en kurva icke kunnat hålla bilen kvar på vägbanan, kom bilen ut på högra väggkanten och välte med påföljd att bilen och å densamma transporterat manskap tillfogades skada.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att automobilens bland annat på grund av sin storlek och belastning vid tillfället varit förhållandevis svår att manövrera, att vägen i kurvan icke varit på ett tillfredsställande sätt anordnad, till följd varav god förfarenhet i att föra automobil varit av nöden vid tillfället, samt att Svalefelt varit att anse högst såsom en medelgod bilförare.

Sedan Svalefelt av allmän åklagare ställts under åtal vid Aska, Dals och Bobergs häradsrätt för det han vid ifrågavarande tillfälle icke iakttagit behörig omsorg och varsamhet, blev Svalefelt genom utslag den 1 december 1936 på anförda skäl av häradsrätten befriad från åtalet.

Göta hovrätt, dit åtalet fullföljts, prövade genom utslag den 23 mars 1937, enär av utredningen i målet framginge, att Svalefelt vid ifrågavarande tillfälle icke iakttagit all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycks-

fall betingats av omständigheterna, lagligt att, med upphävande av överklagade utslaget, döma Svalefelt för vad han sålunda låtit komma sig till last jämlikt 2 och 16 §§ vägtrafikstadgan den 20 juni 1930 att till kronan utgiva tio dagsböter, envar om två kronor. Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken ägde Svalefelt ej fullfölja talan mot hovrättens utslag.

Sedan vederbörande krigsfiskal vid regementskrigsrätten vid Karlsborgs artilleriregemente, där undersökningsmål anhängiggjorts rörande de omständigheter, varunder den ifrågavarande automobilen skadats, yrkat, att Svalefelt måtte förpliktas till kronan utgiva ersättning för skadorna å automobilen med 600 kronor, fann krigsrätten genom utslag den 30 juni 1937 sådana förhållanden ej föreligga, att Svalefelt kunde kännas skyldig att till kronan såsom ägare av bilen utgiva ersättning för de skador, som i följd av kullkörningen tillfogats densamma, varför den i målet mot Svalefelt förda ersättningstalan ej kunde av krigsrätten bifallas.

Krigshovrätten, där arméförvaltningens ombudsman enligt uppdrag av ämbetsverkets tygdepartement anfört besvär över krigsrättens utslag, yttrade i utslag den 25 januari 1938, att i målet finge anses ådagalagt, att Svalefelt vid ifrågavarande tillfälle underlåtit att iakttaga den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingats av omständigheterna, samt därigenom vållat att automobilen skadats. Då Svalefelt på grund därav ådragit sig skyldighet att ersätta kronan ifrågavarande skador, prövade krigshovrätten, med ändring av överklagade utslaget, lagligt förpliktta Svalefelt att såsom ersättning för samma skador till kronan utgiva i sådant hänseende fordrade beloppet 600 kronor. Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken ägde Svalefelt icke fullfölja talan mot krigshovrättens utslag.

I en av inspektören för artilleriet, jämte såväl eget yttrande som yttrande av chefen för Karlsborgs luftvärnsregemente, den 16 februari 1938 överlämnad skrift, dagtecknad den 14 i samma månad, har Svalefelt anhållit att bliva befriad från den honom jämlikt krigshovrättens utslag ådömda skadeersättningen.

Chefen för Karlsborgs luftvärnsregemente har i förenämnda yttrande uttalat, att av föreliggande handlingar syntes framgå, att Svalefelt icke gjort sig skyldig till att genom grov vårdslöshet hava riskerat vare sig eget och andras liv eller honom anförtrodd materiel. Det syntes därför sannolikt att — därest skadorna vållats å enskild person tillhörigt motorfordon, som varit försäkrat — försäkringsgivaren varit skyldig att utan regressrätt mot föraren utgiva ersättning för skadorna å bilen. Då föraren av ett staten tillhörigt motorfordon i avseende på ekonomisk ansvarighet icke borde vara ogynnsammare ställd än föraren av ett dylikt fordon, tillhörigt enskild person, finge regementschefen tillstyrka, att staten vidkändes kostnaderna för ifrågavarande av sökanden vållade skada.

Inspektören för artilleriet har i sitt yttrande tillstyrkt Svalefelts ansökning på av regementschefen anförda skäl.

Arméförvaltningens tyg- och civila departement hava i utlåtande den 18 februari 1938 uttalat, att de ansåge sig med hänsyn till omständigheterna böra,

i likhet med chefen för Karlsborgs luftvärnsregemente, tillstyrka, att Svalefelt helt befriades från den honom ålagda ersättningsskyldigheten.

Slutligen har *statskontoret* i utlåtande den 23 februari 1938 under erinran om tidigare likartade fall uttalat, att ämbetsverket med hänsyn till i ärendet förekommande omständigheter tillstyrkte, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå, att kronans fordran hos Svalefelt måtte efterskänkas.

Departementschefen har funnit sig böra i anslutning till vad myndigheterna anfört tillstyrka, att Svalefelt befrias från honom enligt krigshovrättens förenämnda utslag åliggande ersättningsskyldighet till kronan.

Utskottet. Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att furiren T. E. Svalefelt må befrias från den honom jämlikt krigshovrättens utslag den 25 januari 1938 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 600 kronor.

Stockholm den 24 mars 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 79.
